

ERDÉSZETI UJSÁG

SZAK- ÉS TÁRSADALMI LAP AZ ERDÉSZETI ÉS VADÁSZATI SZEMÉLYZET RÉSZÉRE.

Előfizetési díjak:

Egy évre ... 8 kor.
Fél évre ... 4 „
Negyed évre ... 2 „

→ Megjelenik minden vasárnap. →

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fillér. Ajánlközásoknál, eladás vagy vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fill. Nagyobb s többszöri közlésü hirdetményeknél → mérsékelt díjak egyezség szerint. →

Felelős szerkesztő
és kiadó tulajdonos:
PODHRADSKY EMIL.

XIV. évfolyam.

Szászsebes, 1910. november 27.

31. szám.

Az előfizetésnek lehetőleg az 1911. év június végéig való rendezésére ismét felkérjük tisztelt olvasóinkat!

Az emlékirat.

A kincstári kartársak részéről folyó hó 7-én a m. kir. földmívelésügyi minisztériumnál benyújtott s lapunk előző számában egész terjedelmében közölt emlékirattal kénytelenek vagyunk még egyszer röviden foglalkozni, annyi-val inkább, mert az abban IV. tétel alatt foglalt ama kívánság, mely szerint: „a 35 évet betöltött erdőaltisztek nyugdíjazásával a fiatalabbak előmenetele lehetővé tétessék“, vitatkozásokra és kifogásokra szolgáltatott okot.

Igy az Országos Erdészeti Egyesület hivatalos közlönye, az Erdészeti Lapok november 15-ödiki XXII. füzetében, midőn az altisztek országos gyűléséről és az emlékiratról megemlékezik, az abban foglalt utolsó kívánságra nézve a következőkép nyilatkozik:

„Utolsó kívánságuk azonban arra vall, hogy a gyűlésen a türelmetlen fiatalok voltak tulsulyban. A fizetés általános emelése után nem lesz szükség oly erőszakos rendszabályra, hogy a 35. szolgálati év betöltése után az erdőőr nyugdíjba küldessék, mert bizony az 55—60 éves altisztek közül akárhányszor még igen jól látja el teendőit és nagyon is reá van szorulva arra, hogy családjára és önmagára való tekintetből néhány évig még teljes fizetésének és mellékjárandóságainak élvezetében maradjon. De a közérdek is ellene szól annak, hogy még munkabíró egyének nyugdíjaztassanak és az államra ily cimen elkerülhető terheket rőjjunk.“

Az Erdészeti Lapoknak ez a kifogása kissé sántikál és a mi szerény véleményünk szerint

arra vall, hogy a közlemény írója nem olvasta el kellő figyelemmel az emlékiratot, valamint azok sem tették ezt, akik ugyancsak kifogásolni valót találnak ebben a kívánságban, mert ha az emlékirat tartalmának nagyobb figyelmet szenteltek volna, akkor abból kiolvashatták volna egyebek közt nem csak azt a kívánságot, mely a II. pont alá van foglalva, hogy a meghagyott mellékjárandóságok értéke a nyugellátmányba betudassék, valamint az előzőleg felhozott azt az óhajtást, hogy az előléptetés oly módon szabályoztassék, hogy 35 évi szolgálat alatt a rendes körülmények között szolgálatba lépő minden egyes altiszt a legmagasabb fizetési fokozatot elérhesse.

Ezeknek a kívánságoknak teljesítése esetén azután önként eszik az a kifogás, hogy akárhányszor még nagyon rá van szorulva arra, hogy néhány évig még teljes fizetésének és mellékjárandóságainak élvezetében maradjon, mert hiszen ha a mellékjárandóságok a nyugdíjba beszámíttatnának, akkor ugyancsak élvezetében maradna azoknak.

Ami magát a 35 évi szolgálatot illeti erre nézve megjegyezzük, hogy a november hatodikai nagygyűlésen egybegyűltek a hirlapokban éppen akkor megjelent ama hír behatása alatt álltak, mely szerint az új nyugdíjtörvény tervezete 35 évben állapítja meg a teljes szolgálati időt s ebből a hirtől kifolyólag hozták meg a fentebbiek szerint kifogásolt határozatukat.

Hibás az Erdészeti Lapok ama véleménye is, hogy a gyűlésen a türelmetlen fiatalok voltak tulsulyban és ez a határozat azok előléptetési vágyának lett volna a kifolyása. Az emlékirat tartalmát és szövegét ugyanis nem a teljes nagygyűlés tervezte és szerkesztette, hanem az ez

által kiküldött szűkebb bizottság, ennek tagjai pedig jóformán valamennyien idősebb főerdőrők voltak, akik az ilyen „erőszakosnak“ nevezett rendszabály életbeléptetésére éppen nem voltak rászorulva, mert hiszen ők a maguk részére mások nyugdíjazásával semmiféle előnyöket nem várhattak.

Azt egyébként a magunk részéről is készségesen elismerjük, hogy a még munkabíró férfiak nyugdíjazása az államra nagy terheket ró, de viszont azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy nem lenne méltányos dolog csak akkor juttatni az embereket a jól megérdemelt nyugdíjhoz, amidőn már testben, lélekben teljesen összetörve a nyugalmat többé amugy sem élvezhetik.

Végül nem hagyhatjuk még megemlítés nélkül azt sem, hogy az erdőőrök nagyobb része már 10—15 évi szolgálat után köszvényes, ami annak a következménye, hogy hó- és szélviharban, záporban, szóval bármilyen pogány időben is kénytelen szolgálatot teljesíteni, csikorgó hidegben szellős kalibákban éjszakázni s teljesen ép, egészséges 55—60 éves ember köztük valóban ritkaságszámba megy.

Véleményünk szerint — amelyben a gyűlésen megjelentek közül velünk sokan osztoztak — nagyobb hiányossága az emlékiratnak az, hogy nem ölel fel olyan sérelmeket, amelyeket nem a törvényhozás, hanem maga a minisztérium lenne hivatva orvosolni s így mi sem állana

utjában annak, hogy azok valóban orvosoltasának is. Ilyen sérelmek egyebek közt: az egyenruha, a cím kérdése, a fajárandóság tulajdonjogának szabályozása, a legeltetési jognak mint mellékjárandóságnak általánosítása, a kinevezéseknél a szakiskolát végzetek háttérbe szorítása stb.

Ezeket a sérelmeket már legközelebb sorra vesszük és igyekezni fogunk azokra ráterelni az irányadó körök figyelmét.

Ennyit tartottunk szükségesnek az emlékirat megvédésére és a kételkedők megnyugtására felhözni.

Erdészeti és Vadászati Altisztek Orsz. Szövetsége.

A folyó hó 6. és 7. napjain megtartott gyűlés legfontosabb határozata mindenesetre az országos szövetség megalakításának a kimondása.

Az erre vonatkozó jegyzőkönyv szövege egész terjedelmében a következő:

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett Budapesten, az „Állami Altisztek és Szolgák Egyesületé”-nek helyiségében 1910. évi november hó 7-én.

JELEN LÉVŐK:

a folyó évi november hó 6-án felvett jegyzőkönyvben felsorolt kartársak és az alulirottak.

TÁRGY.

Az elnök üdvözlí az egybegyűlt kartársakat és miután a mai gyűlésnek célja egy „Országos Erdészeti és Vadászati Altiszti Egyesület” megalakítása, felkéri Podhradszky Emil urat, az „Erdészeti Ujság” szerkesztőjét, hogy az általa kidolgozott és a nevezett egyesület megalakítására vonatkozó tervezetet ismertesse, mit Podhradszky ur szívesen meg is tett és a tervezett alapsza-

T Á R C A.

Hubertus.

November harmadika nevezetes nap.

Mi magyarok ugyan valami régi rokonság révén Nimródöt tartjuk a mi vadászatunk ősapjának, de vállaljuk olykor egész világon elterjedt régi hirneve szerint szent Hubertet is, a kinek a nevenapja november 3-án van.

Ez a nap a vadász-szezon közepe. Tudniillik ilyenkor fordul át az őszi vadászat téli vadászáttá. És kezdődik a nagyobb fenevadakkal való mérkőzés, a milyen pl. a medve, a farkas, a vaddisznó és a — nyul.

Igen, a nyul is. A rendszeresen művelt nagy vadászterületen a nyulat addig nem bántják. Minek az oka nagyon egyszerű. Mindaddig a nyulacskáknak van mit enniök. A herés még zöld. Füvek bőségben. Marad káposztalevél is a veteményes kertekben. Azonfelül a piacon nem áll el sokáig a vad a melegebb időjárás miatt. De most, hogy a havat várjuk, itt az ideje, hogy a nyu-

lak is megfogatkozzanak; mivel úgy is koplálnának a szegények.

De nem ez a fő. Hanem a vadászat poézise. A hervadó természet ilyenkor, a levélhullás vége felé fejt ki legszebb színpompáját.

Az erdők, kertek hihetetlenül szépek. Mintha valami igen nagy művész járt volna köztük és kiosztotta volna minden fának, cserjének a maga szerepét. És még az apróbb bokrokról sem felejtkezett meg.

Hatalmas nagy fák állanak egymás mellett és mindegyik más színben pompázik. Van a ki halványsárga, mint például a nyárfa és jegenye. A másik megint rozsdavörös. A harmadik vérpíros. A negyedik valami csodálatos középzinű, mint a modern asszonyi ruhák. Van még violaszínű is, sőt kék is. De van zöld is elég. Például a hársfa, akácfa. Általában az a fa, a melyik később hajt levelet, tovább meg is tartja a zöld színt. Pótolja a maga rövid nyári életét.

Az erdők-mezők illata is más. Édesen fanyar illat árad el mindenfelé, a melynek gyönyörűségeit csak a vadászember ismeri. Az őrök olykor szinte részegítőleg

bályok általánosságban elfogadtattak és az „Országos Erdészeti és Vadászati Altszti Egyesület” megalakítottának nyilvánított.

Herchl János kartárs azt az indítványt teszi, hogy az egyesület megalakítása körül fáradozott Podhradszky urnak köszönet nyilváníttassék és felhívja a kartárs urakat, hogy Podhradszky urat mint az „Erdészeti Ujság” szerkesztőjét támogatni sziveskedjenek annyiban, hogy a szerkesztésében lévő lapjára minden magyarul tudó kartárs előfizetni kötelességének ismerje, mert csak így leszünk képesek ügyeink folyásáról tudomást szerezni és egyet-mást ügyeinkhez hozzászólni.

A kartársak az indítványt elfogadják, Podhradszky urnak köszönetüket nyilvánítják és a támogatást részük-ről biztosítják.

Továbbá kérdés merült fel az iránt, hogy az egyesület székhelye hol legyen. Erre határozatba ment, hogy az egyesület székhelye Besztercebánya városa legyen.

Erre az elnök a tisztikar megválasztására hívja fel a kartársakat. Egyhangú választás után elnökké Szeibert János, alelnökké Havran János, jegyzővé Krébesz Ede és pénztárossá Simsik János erdőaltisztek választattak meg.

Végül felhivatnak a tisztelt kartársak az iránt, hogy haza érve, az összes kartársakat hívják fel arra, hogy az „Országos Erdészeti és Vadászati Altszti Egyesület”-be lépjenek be és a belépők neveit kitüntető kimutatást — melyet a „Jegyzet” rovatában aláírni tartoznak — jövő hó 20-ig a besztercebányai elnökségnek, t. i. Szeibert János famester címére beküldeni sziveskedjenek.

Több tárgyalni való nem lévén, az elnök felkéri a jegyzőkönyv hitelesítésére Vadas László és Jablonka Antal kartárs urakat.

Kelt mint fent.

HERCHL JÁNOS s. k., ZIMMERMANN VINCE s. k.
jegyző. elnök.
VADAS LÁSZLÓ s. k., JABLONKA ANTAL s. k.

lehelit ezt a gyönyörűséges illatot. Még a kopácsoló fahívó is nótára gyujt tőle.

Most ebbe a gyönyörűséges szinompába és pénzért sem kapható illatba tessék beleképzelni, hogy mit jelent az, a mikor a nedves reggeli köd függőnye felgördül a kék égre s egyszerre csak kitárul a napsugárban uszó hegység, a rengeteg tarka erdő, a harmattól ragyogó rét, a száz színben pompázó erdőszél, a mélyebb helyeken az őszi kikirics halvány violaszine és messziről az ember trombitaszót hall az erdő tulsó végéről:

— Indulnak a hajtók.

És törtet a vad előre. Minden lépésére megzörög az erdei avar s a rengetegben különféle idegen hangok kóborolnak. Azután lövések esnek. Kijön egy gyönyörű szarvasbika és megvetőleg mosolyog Nimród gyermekére:

— Ne lőjj, pajtás. Elmult már október 15-dike!

De a párját még lehet löni, olykor kell is. Lehet a többit is. A rókát meg éppen, hacsak a bundáját odatartja. A medvét annál inkább.

És ezt a sok gyönyörűséget mind szent Hubert

Odáig tehát hosszú, másfél évtized alatt folytatott nehéz küzdelem után eljutottunk, hogy az egyesület megalakítanunk sikerült s most már a kartársakon áll, hogy azt tömeges belépésükkel hatalmassá, virágzóvá s így a közös érdekekért való küzdelemre képessé tegyék.

Ne várja már most senki, hogy a jelentkezésben mások megelőzzék, hanem siessen minden egyes kartárs a belépésre vonatkozó nyilatkozatát az elnök címére beküldeni.

Figyelmeztetjük a jelentkezni óhajtókat, hogy belépési nyilatkozatukban nevüket, lakóhelyüket (község, megye, utolsó posta) valamint a hatóságot vagy uradalmat, a melynél szolgálatban állnak, pontosan és jól olvasható írással jegyezzék be.

Nem szabad figyelmen kívül hagyni még a fiókegyesületek megalakítását sem s azért már a jelentkezés alkalmával minden egyes olyan kartárs, ki nem áll valamely hatóság szolgálatában, adjon véleményt arra nézve, hogy vidékén hol tartja célszerűnek a fiók megalakítását s vállalkozik-e annak létesítésére, vagy mely vidékebeli kartársat tart erre alkalmasnak, hogy a központi elnökség az illetővel a fiók megalakítása dolgában tárgyalhasson.

Az országos szövetség dolgát egyébként most már napi rendszeren fogják tartani s azzal állandóan foglalkozván, hasznos utmutatásokat adunk fejlesztésére és fenntartására.

December a vadászatban.

Ebben a hónapban minden vadászatterület-tulajdonos szeretné bevégezni vadászatait, hogy lehetőleg január hó különösen nyulvadászat ne maradjon, mert ha az idő nem tulkemény, nincsen nagy hó, a nyulak már januárban megkezdik szerelmi táncukat. Öröletes hajszákat rendeznek a nyul urfiak. Azokon a területeken, a hol akármiféle betegség vagy más miatt kevés a nyul,

hozza magával. Szintazonképpen azt a sok vadász-szerencsétlenséget is, a mi ilyenkor, kivált az erdei hajtóvadászatokon szokott vigyázatlanságból bekövetkezni. Egy-egy eltévedt golyó, rosszul kezelt fegyver, a vadászati szabályokban való lomposág.

Csak a napokban olvastuk, hogy egy gráci professzorral, a ki nálunk vadászik, úgy kezet szorított egy medve, hogy a szegénynek két ujját amputálni kellett.

Ebben az időtájban tudniillik sok külföldi ur is van Magyarországon. Nemcsak osztrák, de német, francia és angol is. A magyar vadászatoknak világhírük van, csak mi nem tudunk vele élni. Az volna csak az igazi idegenforgalom, ha rendszeresen tudnánk a vadat tenyészteni és az idegeneket ide édesgetni. Vagy legalább a lelőtt vadat messzire elszállítani, bécsi közvetítők nélkül is.

Egyébiránt a nagy Alföldön is változik ilyenkor a vadászat képe. A költöző madarak közül csak a vadlud pusztítja még a vetést. A nagy sikságon még ezer számra vonul az óvatos madár. Ezt ilyenkor legkönnyebb löni. A vadkacsa már beljebb vonul a vizekbe.

jó lesz előrelátónak lenni, mivel pedig az elmúlt egypár nagy tél nagyon megtizedelte a nyulállományt, óvatosan vadászgassunk, mert esetleg még a jövő szezón is meg fogja érezni az egypár kemény telet. Igaz, hogy most mindenfelé szépek az őszi vetések és így a nyulaknak nem kell a tizedik határba vándorolniuk, mint most az utóbbi években kellett, de legyünk mégis elővigyázók vadászatainknál.

Mindenesetre üdvös és ajánlatos is, hogy az összes vadászterületek ne legyenek megvadászva. Mindenütt hagyni kell olyan területeket, a hol a nyulat nem háborgatjuk és a hol megmaradhat nyugodtan, a vadászatok lezajlása után ugyanis szét fognak mászkálni azokra a területükre, a honnan hiányoznak a kilövöttek. Így aztán jövő évre biztosítva van a tenyésztésre szánt anyag. Természetes, hogy minél több marad, annál több lesz a jövő évi szaporulat.

A ki nyulállományára ad valamit, az mindenesetre helyesen teszi, ha területén ráhajtásokat csináltat. Tudvalevő ugyanis, hogy a nőstény nyul nem szeret előre menni, az a hajtó vonalon lehetőleg hamarosan hátra tör, a kan nyulak azonban fittyet hányva, még pedig ugynevezett bak-fittyet, rohannak előre és ezt a tulajdonságukat használhatja fel a gondos vadász. Kilövi a kan nyulakat, miáltal területének kimondhatatlan nagy hasznot tesz. Bárha minden kan nyulat ki lehetne löni és száz nőstényre csak tíz idegen vérű kan nyulat lehetne hozatni a területre, milyen ideális lenne ez? A vérfelfrissítés természetes, hogy a nyulaknál is feltétlenül nagy haszon lenne. Erősebb lenne a jövő nemzedék, jobban bírnák ki az esetleges betegségeket, de meg sulyra nézve is sokkal nehezebbek lennének. A ki teheti az ilyen kísérletet, nagyon jól tenné, ha Oroszországból származó mezei kan nyulat szerezne be. Ha valódit kaphatna, az igazi vérfelfrissítés lenne. Az orosz mezei nyul azonos a mienkkel, de sokkal edzettebbek, mint a mieink.

Ha pedig leesik a hó, kezdődik az igazi nyulhalál. De a nagy körvadászatok már egészen a téli gyönyörűséghez tartoznak.

Hubertus napját különben nálunk a nagyuri vadászársaságok külön vadászatokkal és lakomákkal szokták megünnepelni. Némely vig tréfák is esnek ezen a tájon a kivilágított erdei vadászkastélyokban.

A nevezetes védszent egyébiránt francia szent volt és nem német. Régen, nagyon régen a karolingi udvarban élt, még pedig kezdetben vidám életet. Hercegi rangban levő ur lévén, kis Pipin környezetében folytatta a pompás világi tobzódást. Legendája tudvalevőleg az, hogy egyszer egy nagypénteki vadászat alkalmával szarvast akart löni, de ennek az agancsai közt fénylő keresztet pillantott meg. (Ez a keresztes agancs egyik főuri családunk címerében is megvan.) Ettől a látománnytól Hubertus papi pályára lépett. Pogánytérítő püspök lett Liègeben és 727-ben halt meg. Szentté avatva, a vadászok fogadták el őt pátronusuk gyanánt.

Ámbár ebben szent Hubertus egészen ártatlan.

A fővadásban is részben az a hiba, hogy a beltenyésztés igen nagy. Bizony megesik akárhányszor, hogy egy bika néha az unokája leányának vagy fiának az apja. Hogyne korcsosulna el, hogyne gyengülne el fővadász-állományunk is a folytonos beltenyésztés következtében. Az feltétlenül nagyon helyes, hogy az idén nem kapott senki bikalövési engedélyt, de egy hónappal tovább lehet löni a teheneket, egész március elsejéig, persze ott, a hol erre engedély adatott. Ez által hihető, hogy a jövő évi bögés jobb lesz. Valószínű, hogy ezzel is segítünk az elcsenevésszedésen, de tényleg akkor lenne segítve a bajon igazán, ha a területekre idegen vérű bikákat vinnénk és észszerű lelövéseket gyakorolnának a területeken. Mert el fog jönni az az idő, a mikor a szép magyar szarvasnak se lesz meg az az értéke, a mi most megvan, mert részint a legelőhiány, részint a tul-sok tehén, részint pedig a nagy beltenyésztés folytán el fog csenevésszedni. A felesleges teheneket most szorgalmasan kell löni és ezeken a fiatal vérebeknek munkát adni. Így kettős célt érünk el, apad a tehénszám, vérebet pedig jól taníthatunk s a jó véreb minden más állatnál drágább.

Vadaink etetői mindenütt legyenek készen, mert minden pillanatban jöhet a kemény tél, nagy hó, erre olvadás és ismét fagy s a szegény fogoly ilyenkor sokat szenved, takarója, ennivalója nincsen. A dermesztő hideg bekényszeríti a szegény éhezőket a községekbe, hogy némi védelmet kapjanak az éhség és a hideg ellen. Persze hogy vesztükre mennek oda, mert ott elfogják irgalmatlanul valamennyit, ami a területeknek véghetetlen nagy kár.

A személyzetnek vigyázni kell a törözőkre is. Ez a veszedelmes vadpusztítás most már igen nagy mérvet öltött és ami igen veszedelmes ennél a mesterségnél, sem nem durran, sem nem lehet rábizonyítani senkire, sőt még, ha fel is veszi a vadat, akkor is talál kibuvót. Azért a személyzet résen legyen és mindenféleképpen üldözzé a sunyi, alázatos gazembert, mert a területeknek ez a legveszedelmesebb ellensége.

A mérgezési engedélyt is kérjük meg az alispántól. Most már itt lesz az ideje, hogy méreggel is lehessen működni. Nagy gondot kell fordítani a mérgezésre, mert ez veszedelmes dolog. Igen megbízható, józan életű emberre kell azt bízni s a kirakott mérget minden reggel meg kell nézetni. Ha róka, vagy más kártékony felvette volna, utána kell járni, hogy hol pusztult el a bestia. Azért is legjobb a hó, ez minden nyomot elárul, a gondos vadőr szépen elmehet a nyomon és öröme telhetik benne, ha megtalálja a megmerevedett bestiát. Ha esik, ha fuj a szél, a gondos vadőr annál inkább menjen ki az ösmert kotorékokhoz. A jó foxi, a jó tacsó óriási segítség ilyenkor, s ha otthon van a „koma“, beszámolhat vörös frakkjával.

Most mindenféle duvad szívesen megy a csalétekre. Szorgalmasan utána kell hát járni, hogy területeinket megtisztíthassuk a bestiáktól. Házi kóbor-kutya, orvadász kiméletet soha se érdemeljen és területeinket óvjuk ezektől is.

Főnagyság József.

HASZNOS TUDNIVALÓK.

A vöröshagyma használhatósága. Sokféleképpen használható a hagyma, mint élelmiszer, gyógyszer és szépitőszér (hajnövesztő), de még néhány esetben tett nagy szolgálatot. Igen eredményesen tisztítja a levegőt, penésszagu helyiségben vagy rosszhallatú betegszobákban, stb. Néhány nagy hagymát keresztben szétvágva, a szeleteket vízzel telt tányérokra rakjuk. A szoba levegője bámulatos gyorsan megtisztul és a hagyma undorító szaga lesz. Az eljárást ismételhetjük és a használt hagymát eldobjuk. Hosszában kettévágott hagymát szárastól gyümölcshára akasztva, ez elriasztja a pákosztos madarakat az érett gyümölcstől.

Az alomszalma szecskázása. Az istállótrágyának egyik alkotórészét képezi az alom, amelynek rendeltetését képezi, hogy az állatnak tiszta, száraz, puha fekhelyet szolgáltatson, hogy a hig ürüléket lehetőleg tökéletesen felszívja, a szilárd ürülékkel jól keveredjék, hogy a trágya korhadását lassítsa, a trágya mennyiségét növelje, minőségét pedig javítsa. Az almozásra különböző anyagokat használhatunk. Hazánkban legáltalánosabban használt alomanyag a szalma, mert a legtöbb évben elegendő mennyiségben áll rendelkezésre és nem kerül sokba. Ez utóbbi két körülmény pedig a jó alomnál figyelembe jön. Sok esztendőben van a szalmából bőven. Ilyenkor a gazdának nem okoz fejtörést, hogy honnan teremtsen elő az almozáshoz szükséges mennyiséget. Sajnos, nem így van manapság. A szalma elég kevés, az ára pedig igen magas. Ilyen körülmények között a gazdának takarékoskodni kell a szalmával. Az alomszalma szükségletünket csökkenthetjük az alomszalmának a szecskázásával.

Az alomszalma szecskázását olyan módon végeztethetjük el, hogy a szecskavágóval a szalmát 15—25 cm. hosszúra vágjuk fel. Természetes, hogy a szecskázás fáradságot és munkát kíván, mert a szalma szecskázása elég sok munkával jár, a szecskázott alom behordása az istállóba nem olyan egyszerű, mint a közönséges szálas szalmáé. Ezek azonban olyan csekély hátrányok, melyeket a szecskázott szalma előnyei felülmúlnak és amely hátrányokat a gazda könnyen leküzdhet. A szecskázott alom előnye, hogy jóval kevesebb kell belőle 10—20%-kal, továbbá a szilárd ürülékkel jobban elegyedik, a hig ürülékből többet tud felszívni, saját súlyának 2—3-szorosát, ez pedig csak előnyös, mert a szalma csövei jobban megtelnek hig ürülékkel, a levegő ki lesz belőlük szorítva és így a trágya közé kevesebb levegő jut a szalmával. Könnyebb az ilyen trágyát az istállóból kihordani, a trágyatelepen egyenletesen elteríteni. A szalma szecskázása folytán a trágya a trágyatelepen jobban ülepedik, a levegő kevesebb lesz a trágyában. A szántóföldön egyenletesebben és könnyebben lehet széttergetni és tökéletesebben lehet leszántani. Ezek mind olyan előnyök, melyeket különösen olyan szalmaszük esztendőben, mint az ide, figyelembe kell venni.

Visszaélés a művészház nevével. Az utóbbi időben sokat foglalkozott a fővárosi, — de a vidéki sajtó is — azokkal a visszaélésekkel, amelyeket egy „Magyar Művészeti R.-t.” nevű műkereskedő cég és annak ügynökei a budapesti „Művészház” művészeti egyesület neve alatt, az egész országban üzött. A „Művészház” üzleti összeköttetésben állott ezzel a részvénytársasággal, de mikor rájött ezekre a súlyos visszaélésekre, azonnal megszakított vele minden összeköttetést. A magyar művészvilág legelőkelőbb tagjai most egy füzetet bocsájtottak ki, amelyben lerántják a leplet a szédelgésekről, figyelmeztetik a vidéki közönséget, ne üljenek fel a képügnökök hangzatos jelszavainak, mert a „Művészház” csak nyilvános tárlatokon viszi a magyar művészek képeit a műpiacra; az egyesület neve alatt senki sincs jogosítva képeket eladni vidéken és így könnyen megtörténhetik, hogyha képvásárlásaikban nem lesznek elég óvatosak, értéktelen mázolványokat vesznek majd meg drága pénzen. A „Művészház” igazgatósága egyben tisztelettel felkéri a magyar műpártoló közönséget, hogy amennyiben az egyesület cégére alatt üzött visszaélések tudomására jutnának, közölje azokat az egyesület igazgatóságával (Budapest, VI. Városligeti Fásor 6.) hogy a „Művészház” a szédelő ügynökök ellen a törvényes lépéseket megtehesse.

KÜLÖNFÉLÉK.

* **Janika vizsgázik.** No Jankó, meg tudod-e mondani, mi a legdrágább kincse az embernek?

— Az egészség.

— Nagyon jó; tehát mire kell legjobban vigyázni?

— Az Esterházy-cognakos üvegre, mert ha eltörjük, apa agyonüt . . .

* **Rókatenyészet.** Egy amerikai farmer Nova-Scotiában fekvő farmjában a szőrmeárkereskedésben uralkodó hausstól indítatva, rókatenyészetet rendezett be. Birtokának egy jelentékeny részét, mélyen a földbe beásott drótkerítéssel vette körül, hogy a rókák, amelyek tudvalevőleg mélyen a földbe ássák le lyukaikat, meg ne szökhessenek. A területet azután sűrű cserjékkel ültetette be és az így elkészített helyen egy egész sereg rókát eresztett szabadon. Róka komáék úgy látszik jól érezték magukat a farmon, mert egyik odu a másik után készült, melyeket csakhamar ifjú róka nemzedék népesített be. A rókákat nagyjából élő patkányokkal és szárnyasokkal etetik, melyeket szintén e célra tenyésztene a farmon. Ezenkívül néha húst is kapnak, de ezt csak végszükségben fogyasztják el. A szárnyasokat elevenen eresztik el a tenyésztő területen és így a rókák kedvük szerint hódolhatnak vadászszennvedélyüknek. A rókák igen könnyen szoktak gondozójukhoz és hívó szavukra valamennyien előbujnak az etetéshez. A rókafarm mintegy két éve áll fenn és az előállítási költségeket már is busásan meghozta. A legszebb és legnagyobb rókákat télen, amikor a legtermékenyebb a prémjük, lebunkózzák és az egyes nyers rókabőröket 800—1000 koronáért adják

el, sőt egyes különösen szép példányért a kereskedők gyakran 2000 koronát is fizetnek. Természetesen nem a közönséges rókáról, hanem az ugynevezett sarki rókáról van szó, amelynek sokkal értékesebb a prémje, míg a fehér róka bőréért ritka voltánál fogva még nagyobb összegeket fizetnek a prémkereskedők.

* **A faszesz mérgező hatása.** A borszeszre a legtöbb államban igen nagy adó van kivetve, az ipari célokra szolgáló adómentes szeszt pedig különböző módon, legtöbbször kozmás olajokkal denaturálják. Ez a körülmény azt a gondolatot ébresztette föl néhány kereskedőben és gyárosban, hogy a borszeszt faszeszszel pótolják, vagy pedig — az enyhébb esetben — vele keverjék. Ezek okozták nemrégiben azokat a mérgezéseket, a melyek országszerte annyi áldozatot követeltek. Hasonló esetek ezekkel egy időben a külföldön is előfordultak s ezek a szerencsétlenségek indították az illetékes szakembereket a faszesz mérgező tulajdonságának behatósabb vizsgálatára. Kobert szerint a faszesz részegítő hatása sokkal kisebb, mint a borszeszé, de lassabban mulik el. Huzamosabb élvezete a szervezetben nagy elváltozásokat idéz elő és halált okoz. A míg a borszesz a testben csaknem teljesen elég, addig a faszesz egy része hangyasavvá alakult át. A faszesz élvezete a test hőmérsékletét is csökkenti s igen sok esetben teljes vakságot okoz, még igen kis mennyiségben is. Kobert még a külsőleg használt faszeszt is ártalmasnak találta, pedig a kozmetikai szerekben (kölni viz, hajszesz, stb.) igen gyakran használják a faszeszt borszesz helyett.

Szerkesztői és kiadói posta.

Ottó Ferenc urnak. A szövetség részére küldött 66 fillér adományt külön nyilvántartásba vettük s az esetleg még befolyó más adományokkal együtt év zárta után a központi pénztárba fogjuk beszállítani. Köszönet! — **Proháb Bálint urnak.** Azt nem jelzi, hogy melyek az elmaradt számok s így — ha azok meg is lennének — nem tudjuk elküldeni. — **Maár Károly urnak.** Nagylelkűségeért, mellyel a mult évről fennmaradt követelését lapunk javára átengedi, fogadja hálás köszönetünket. Az előfizetés lejártát — bár ez sok munkát ad — a jövőben jelezni fogjuk a címszalagon. — **Piczura Simon urnak.** Előfizetése 1912. augusztus 15-ig van rendezve; vajjon fogunk még addig élni? — **Ifju Hagyk János urnak.** A beküldött 13 kor. 02 fillért nyugtázva értesítjük, hogy szerkesztőnk a képviselésükkel való megbízását hálás köszönettel fogadta. — **Deák Ferenc urnak.** A beküldött 1 kor. 34 fillérrel az év végeig van előfizetve. — **Bezindán Vilmos urnak.** Bizony az ottani kártársak indolenciája szinte érthetetlen, pedig olyan is van köztük, ki szolgálatát jóformán nekünk köszönhetvén, már csak hálából is támogathatná lapunkat. A magán uradalmiak bajaival nagyon szívesen foglalkoznánk bővebben, de szükséges lenne, hogy az erre vonatkozó adatokat velünk közöljék. — **Bruckuc Mihály urnak.** Rajta leszünk, hogy országos szövetségünk az alapszabályok jóváhagyása után azonnal lépéseket tegyen a magán uradalmiak jogviszonyainak törvényhozás útján való rendezésére nézve. — **Sárkány Gábor urnak.** Igen, az év végeig rendben van. — **Takács László urnak.** Tudunkkal a harmadszori engedélyt is az erdőfelügyelőségtől kell kérni; különben utánna nézünk még a dolognak s ha másképp lenne, közölni fogjuk.

Eladó vizslakölyök.

Egy 4 hónapos kan, szálkás-szőrtű, májbarna, kitűnő származású 30 koronáért.

Két darab 2 hónapos szuka, egyik májbarna, másik májfoltokkal tarkázott. Mindkettő ugyancsak kitűnő származású.

Érdeklődők forduljanak az alábbi címre:

Sas József, uradalmi erdész.
Nyírsid. (Szilágymegye).

1—3

1910/3293. sz.

Pályázati hirdetmény.

A lipótújvári m. kir. főerdőhivatal a kerületében megüresedett egy I. oszt. erdészeti altiszti (főerdőőri), egy I. oszt. erdőlegényi, kettő II. oszt. erdőlegényi, kettő II. oszt. segéderdőőri, előléptetés esetén ezeken kívül még egy II. oszt. erdészeti altiszti (erdőőri), egy I. oszt. erdőlegényi, kettő II. oszt. erdőlegényi (esetleg segéderdőőri) állásra az állományszerű illetményekkel pályázatot hirdet.

Az I. oszt. altiszti állással 800 kor. évi fizetés és 200 kor. személyi pótlék, a II. oszt. altiszti állással 600 kor. évi fizetés és 100 kor. személyi pótlék, az erdőlegényi állással 700 illetőleg 600 kor. évi szegődménydíj, a segéderdőőri állással 600 kor. évi szegődménydíj, minden egyes állással természetbeni lakás, avagy ennek hiányában törvényszerű lakbér és egyéb rendszerített mellékilletmények (fa, ruhaátalány) vannak összekötve.

Az altiszti állásokra folyamodók az 1879. évi XXXI. t.-c. 37. §-ában követelt szakképzettségüket, az állami erdészeti szolgálatba ujonnan belépni kívánók ezen felül még ép és erős testalkutakat, különösen jó látó-, beszélni- és hallóképességüket kincstári erdészeti orvos, megyei főorvos, vagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítványokkal, életkorukat anyakönyvi kivonattal, illetőségüket községi bizonyítvánnyal, eddigi alkalmaztatásukat, nyelvismereteiket és katonai (honvéd) kötelezettségüket megfelelő bizonyítványokkal igazolni tartoznak.

Az ilyen módon felszerelt és sajátkezűleg irt kérévényeket a lipótújvári m. kir. főerdőhivatalhoz folyó 1910. évi december hó 10-ig és pedig az állami szolgálatban állók felettes hatóságuk, magánosok pedig az illetékes közigazgatási hatóság útján nyújtják be.

Liptó-Ujvárott, 1910. évi november hó 4-én.

M. kir. főerdőhivatal.

Pályázat.

Báró Jósika Sámuelné Öngyméltósága tulajdonát képező marosillyei uradalomhoz tartozó vorcai erdőőri védkerület őrzésével megbízott erdőőri állásra pályázatot hirdetek a következő feltételek mellett:

Fizetés 600 kor., 4 marha nyári legeltetése, 3 k. hold szántó használata védkerületében, kert 600 négyzetöl, lakás és melléképületek, 12 szekér tűzifa száraz esett fából, lődij, 3 évi szolgálat után ideköltözés megtérítése, melyet állás elfoglalásakor mint előleget kikap.

Pályázhatnak, a kik az erdőőri szakvizsgát letették, egészséges testalkattal és jó látó képességgel bírnak és a kik már katonakötelezettségüknek eleget tettek.

A pályázatok bélyegmentesen báró Jósika Sámuel Öngyméltóságához címezve alulírottához küldendők.

Az állást 1911. évi január 1-én lehet elfoglalni. Branyicska, (Hunyadmegye) 1910. november 22-én.

Csató Pál,
főerdőmérnök.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNÉVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

János

azaz a kir. bizánci igazságügy miniszterének és a magyar kir. kincstárnak a tanácsadójának és a magyar kir. kincstárnak a tanácsadójának.

Brausweller

Szegeden.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL

RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltnének.

Faragó Béla

magpergető intézete ZALAEGERSZEGEN

most bocsátotta ki erdei- és gyümölcsfa csemetékre vonatkozó gazdag tartalmu árjegyzékét, melyet kívánatra portómentesen küld. — A magárjegyzék a :-: jövő hóban fog megjelenni. :-:

Gazdák figyelmébe!

Sertése szépen fejlődik, gyorsabban nő, hamarabb hizik, **tehene** több és jobb minőségű tejet ad, **lova**, csikója sokkal erősebb és szebb lesz, ha eleségükbe naponta a

világ-hírű **GAZDA KINCSE** tápból

csekély mennyiséget adagol. 5 kilós próbaküldemény 5 K postautánvétellel.

Hasznos tanácsadó a háziállataink hizlalása és táplálásához, valamint ezek betegségeiről és a sertésvész elleni védekezésről című tanulságos könyvet ingyen mellékeljük. Megrendelési cím: **A Gazda Kincse** kiadóhivatala, Budapest, VII., Verseny-utca 6. E.

Ugyanitt kapható a híres **Olgai-féle Sertésvész elleni óvszer** ára nagy üvegenként 3 korona 50 fillér utasítással együtt. Egy postaládában 2 üveg szállítható. Hálás lesz ajánlásunkért.

Egyedüli ferlachi gyártmány!

A bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el. — Arany érem:

===== Páris 1906. 46 remekelés. =====

OGRIS MARKUS Ferlach, Karinthia

—|| fegyvergyár és (prácios) puskaműves. ||—

Szállít elsőrangú bármily rendszerű vadász- és céllövőfegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben. Különlegesség nagyon könnyű Drilling-fegyverekben Súlyuk 2·8—3 kg. Browning-féle serétes ismétlő-

* * * * * fegyver 210 K gyári árban. * * * * *

Egy Mannlicher Schönauer ismétlő kurtály 9·7 mm. és 9 mm. öbű, 400 lépésig, jótállás mellett, a legpontosabban belőve, ára 190 K.

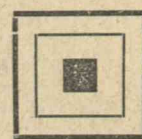
Egy Mannlicher Excelsior ismétlő kurtály 11·5 mm. öbű, acélköpenyburkolatu és legerősebb a füst nélküli lőpor töltés használatára, a legpontosabban belőve, egész hossza 101 cm., súlya 2·5 kg., nagy kezdő sebességgel és a legerősebb átütő erővel, nagy vad lövésére igen alkalmas, ára 190 K.

Egy Mannlicher ismétlő kurtály 95-ös minta, 8 mm. öbű, 140 K.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Magyar levelezés.

Tiller Mór és Társa

cs. és kir. udvari szállítók, BUDAPEST, IV. Váci-utca 35.

A nagym. földmívelési m. kir. miniszterium 70542. sz. magas rendeletével az erdőigazgatóságoknak ajánlva.

Erdőtisztviselői, altiszti és szolgálai egyenruhákat, egyes egyenruhadarabokat s mindennemű felszerelési cikket ajánlunk kitűnő mesteri szabás és izlésteljes kiállításban.

Fehérneműek és harisnyák óriási választékban.

Fegyverek- és töltényekből állandó nagy raktár.

Polgári ruhák a legjobb magyar és angol szövetekből elsőrangú szabászok közreműködésével készülnek.

Hivatalos uton részletfizetésre is eszközölhetők megrendelések és nagyobb megrendelés esetén kívánatra saját költségünkön egy szabászt küldünk a mértékek felvétele végett.

Árjegyzéket és mintákat ingyen és bérmentve küldünk és vevőink kényelmére bármely cikket beszerzünk. Meg nem felelőt visszaveszünk.

Legrégibb és legnagyobb egyenruházati intézet!

Faragó Béla

Cs. és kir. udvari szállító

ZALAEGERSZEG

Magyar magpergető gyára
erdészeti csemete-telepei

Ajánl saját magpergetőjében termelt legmagasabb csiraképességű

tűlevelű magvakat, ^{kitűnő minőségű} **lombfa magvakat,**

kocsányos és kocsánytalan tölgymakkot, fűmagvakat, répa, here és más gazdasági magvakat, saját telepein nevelt, kitűnően fejlődött, erdősítési célokra alkalmas

tű- és lomblevelű csemeték,

gyümölcsfákat, válogatott fajokban diszfenyőket, sorfákat,
élősvény-csemetéket.

Alkalmi vétel:

Több millió tölgycsemete 20—150 cm. magas

50.000 drb. diszbokor 1 $\frac{1}{2}$ —3 m. „

20.000 „ diszfenyő 1 $\frac{1}{2}$ —3 „ „